

Examenul de bacalaureat național 2016

Proba E. b)

Limba și literatura maghiară maternă

BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

Varianta 6

Filiera teoretică – Profilul real; Filiera tehnologică;

Filiera vocațională – Toate profilurile (cu excepția profilului pedagogic)

- Se punctează orice modalitate de rezolvare corectă a cerințelor.
- Nu se acordă fracțiuni de punct. Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit în barem.
- Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea la 10 a punctajului total obținut pentru lucrare.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

a. A cím és a szöveg kapcsolata

5 pont

Érvényes, szövegpéldákkal alátámasztott, kifejtett válasz 5 pont, érvényes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont, részben érvényes, kifejtett válasz 3 pont, részben érvényes, részben kifejtett válasz 2 pont, kísérlet a válaszadásra 1 pont.

Lehetséges válasz: a tételemet megnevező cím leíró verset ígér, s kiemeli a költemény egyik motívumát. A versben a természetélmény megörökítésének elsődleges célja Áprily transzilvanista szemléletének, szülőföldhöz való ragaszkodásának a kifejezése. A vers a transzilvanizmus egyik legszebb költői megfogalmazása, s nem véletlen az ajánlás sem, hiszen a transzilvanizmus első tételes megfogalmazójának és hitvallójának, Kós Károlynak szól.

b. A vers szerkezeti sajátosságai

5 pont

Érvényes, szövegpéldákkal alátámasztott, kifejtett válasz 5 pont, érvényes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont, részben érvényes, kifejtett válasz 3 pont, részben érvényes, részben kifejtett válasz 2 pont, kísérlet a válaszadásra 1 pont.

Lehetséges válasz: a kilenc sorpárból álló vers első négy sora konkrét helyzetet jelöl. Az idézőjelbe tett „Minden összeomlott.” mondat az első világháború utáni történelmi helyzetre utal. A következő hat sort a párhuzamba épített ellentét szervezi: a *fenn* – *lenn* ellentétpár köré szerveződő képek a leírásban szimbolikus jelentéssel telítődnek. Az utolsó sorokban a kép dimenziója a végtelenbe tágul, s a leírást felváltja az erdélyi identitástudattal rendelkező ember hitvallása.

c. A költemény motívumainak értelmezése

5 pont

Érvényes, szövegpéldákkal alátámasztott, kifejtett válasz 5 pont, érvényes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont, részben érvényes, kifejtett válasz 3 pont, részben érvényes, részben kifejtett válasz 2 pont, kísérlet a válaszadásra 1 pont.

Lehetséges válasz: a költemény két alapmotívuma a *fenn* (hegy/itt) és a *lenn* (völgy/ott). Mindkettő archetipikus kép, és értékszembesítést fejeznek ki. A *fenn/ hegy/ ott* -motívumhoz kapcsolódó képek (a tisztás, a bujdosó verőfény, a sajttal kínáló pásztor, a békességes szó, a hó királya, az ég örök lobogói) jelentései: tisztánlátás, állandóság, biztonság, béke, megbékélés, testvériség, remény. A *lenn/ völgy/ ott* -motívumhoz kapcsolódó képek (sötét köd, a zsibongás és a láz) jelentései: zűrzavar, bizonytalanság, kilátástalanság.

d. A vers hangulata

5 pont

Érvényes, szövegpéldákkal alátámasztott, kifejtett válasz 5 pont, érvényes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont, részben érvényes, kifejtett válasz 3 pont, részben érvényes, részben kifejtett válasz 2 pont, kísérlet a válaszadásra 1 pont.

Lehetséges válasz: a vershangulat összetett, a költemény érzelmi, hangulati íve emelkedő. Az első részben drámai, tragikus a hangulat, a következő részben, a természeti kép dimenzióinak végtelenbe táulásával párhuzamosan a megnyugvás váltja fel a kilátástalanság hangulatát. A verszárlatban az ünnepélyesség, pátosz jellemzi a vershangulatot.

Tökéletesen összefüggő szöveg, logikus gondolatmenet, helyes fogalomhasználat 5 pont
Helyenként töredezett gondolatmenet, helyes fogalomhasználat 3 pont, logikus gondolatmenet, helytelen fogalomhasználat 3 pont, töredezett gondolatmenet, helytelen fogalomhasználat 1 pont.

Helyesírás, nyelvhelyesség 5 pont

SUBIECTUL al II-lea (30 de puncte)

Bármely, a javítókulcstól eltérő helyes válasz maximális pontot ér.

a. A kommunikációs funkció megnevezése és indoklás 5 pont

A kommunikációs funkció megnevezése 2 pont, az indoklás 3 pont.

Lehetséges válasz: A szövegben információközlő funkció érvényesül, mivel a 21. századi szabadpiac működéséről közöl információkat.

b. A 21. századi szabadpiac fő tézisének megnevezése 5 pont

Lehetséges válasz: „Használd, majd dobd el, és gyorsan vegyél újat!”

c. A „tervezett elavulás” jelentésének megfogalmazása 5 pont

Lehetséges válasz: A tervezett elavulás azt jelenti, hogy a gyártó különféle technikai megoldásokkal eleve kódolja a termék élettartamát és használati idejét.

d. Szövegalkotás

Az érvelő szövegtípus követelményeinek betartása (logikai összefüggések, ok-okozati rend, meggyőző érvek) 5 pont

A témához való igazodás 5 pont

Logikus gondolatvezetés, szövegkohézió, nyelvhelyesség, helyesírás 5 pont

SUBIECTUL al III-lea (30 de puncte)

a. A legenda műfaji sajátosságai 5 pont

Érvényes, a kor és a választott irodalmi alkotás ismeretén alapuló, kifejtett válasz 5 pont, érvényes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont, részben érvényes, kifejtett válasz 3 pont, részben érvényes, részben kifejtett válasz 2 pont, kísérlet a válaszadásra 1 pont.

Lehetséges válasz: A középkori legenda prózai, ritkábban verses formájú vallásos tárgyú epikus műfaj, amely a szentek életét és a velük kapcsolatos csodás eseményeket a példaadás, lelki építés szándékával beszéli el. A legendák a hívek körében terjedtek el, kolostorokban, együttlétek során olvasták fel a hallgatóság okulására.

b. A középkor világszemléletének jellemzői 5 pont

Érvényes, műismereten alapuló, kifejtett válasz 5 pont, érvényes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont, részben érvényes, kifejtett válasz 3 pont, részben érvényes, részben kifejtett válasz 2 pont, kísérlet a válaszadásra 1 pont.

Lehetséges válasz: vallásosság, keresztény szemlélet, szimbolikus gondolkodásmód, ciklikus időszemlélet, dualista világ-és emberkép stb.

c. A szereplők megformálásának eljárásai

5 pont

Érvényes, műismereten alapuló, kifejtett válasz *5 pont*, érvényes, de csak részben kifejtett válasz *4 pont*, részben érvényes, kifejtett válasz *3 pont*, részben érvényes, részben kifejtett válasz *2 pont*, kísérlet a válaszadásra *1 pont*.

Lehetséges válasz: elbeszélői leírás, más szereplők általi jellemzés, cselekedtetés, beszéltetés, környezet általi jellemzés, túlzás, felnagyítás, eszményítés stb.

d. A tanítás szerepe

5 pont

Érvényes, műismereten alapuló, kifejtett válasz *5 pont*, érvényes, de csak részben kifejtett válasz *4 pont*, részben érvényes, kifejtett válasz *3 pont*, részben érvényes, részben kifejtett válasz *2 pont*, kísérlet a válaszadásra *1 pont*.

Lehetséges válasz: a tanítás erkölcsi jellegű, célja a keresztény hit gyakorlására, Istennek tetsző életre való nevelés.

Az értekezés tartalmi és formai jegyeinek betartása, logikus gondolatmenet, szövegkohézió, helyes fogalomhasználat

5 pont

Tökéletesen összefüggő szöveg, logikus gondolatmenet, helyes fogalomhasználat, tartalmi és formai jegyek betartása *5 pont*, helyenként töredezett gondolatmenet, helyes fogalomhasználat, két-három jellemző tárgyalása *3 pont*, logikus gondolatmenet, helytelen fogalomhasználat *3 pont*, töredezett gondolatmenet, helytelen fogalomhasználat, kísérlet értekező szöveg alkotására *1 pont*.

Helyesírás, nyelvhelyesség

5 pont